

Sportakkoord Wageningen 2.0

Samen dóen. Daar staat dit Wagenings Sport- en Beweegakkoord voor.

Laten we het met elkaar mogelijk maken.

Inleiding

Op 2 juli 2020 is het Wagenings Sport- en Beweegakkoord (Sportakkoord I) ondertekend door 45 partijen afkomstig uit het gehele maatschappelijke en sportdomein. In de afgelopen jaren heeft de regiegroep 40 projecten toegekend met een grote variatie in aanvragen en aanvragende partijen (zie bijlage 2). Met deze projecten is gewerkt aan de doelen van dit akkoord. In Sportakkoord 2.0 gooien we deze doelen niet overboord, maar gaan we kijken welke doelen we hebben behaald, aan welke doelen we verder willen werken en welke doelen daar nog extra bij komen. Dit document dient dan ook altijd samen te worden gezien met Sportakkoord I, waar de basis van de samenwerking in Wageningen is vastgelegd.

Deelnemers aan het Sportakkoord

Bij de totstandkoming van Sportakkoord I zijn alle destijds aan Sport- en Bewegen gerelateerde bekende groeperingen uitgenodigd (bijlage 1). Als start van Sportakkoord 2.0 zullen we opnieuw kijken of de juiste groepen zijn uitgenodigd en participeren. Hierbij is er specifieke aandacht voor de ondernemende sportaanbieders. Gelukkig zitten er al veel ondernemende sportaanbieders in het netwerk. Het doel is om, na vaststelling van het Sportakkoord 2.0, met deze belanghebbende om tafel te gaan om de doelen te concretiseren en samen tot een plan van uitwerking te komen.

Voor een betere zichtbaarheid van het Sportakkoord zal via een uitgebreide campagne in lokale pers, nieuwsbrieven van zowel Sportraad als Sportservice het Sportakkoord Wageningen 2.0 onder de aandacht worden gebracht.

Thema's Sportakkoord Wageningen 2.0

In dit document zult u per thematiek zien op welke doelen we ons gaan richten. Hierbij is Sportakkoord I als basis genomen, indien van toepassing, en wordt er geconcretiseerd wat de nieuwe speerpunten betekenen voor de komende jaren.

Inclusie en diversiteit (voorheen: Inclusief sporten en bewegen)

Iedere Wageninger verdient de kans om met plezier te sporten en te bewegen: jongen en oud; met of zonder beperking; ongeacht achtergrond, opleidingsniveau of inkomen. Met behulp van Sportakkoord I zijn er bijvoorbeeld al projecten geweest voor ouderen, G-sport en vluchtelingen. Met Sportakkoord II willen we nog meer Wageningers bereiken om in beweging te komen. Met name specifieke doelgroepen voldoen minder vaak aan de Nederlandse Beweegrichtlijnen, vinden nog steeds niet altijd de weg naar het sport- en beweegaanbod of zijn minder vaak lid van een sportaanbieder. Zij ervaren meer drempels om mee te doen. Dat beïnvloedt hun gezondheid, sociale netwerk en psychisch welzijn.

We nemen de doelen uit Sportakkoord I hierin mee:

- Wageningen is in 2025 ook op het gebied van sport en bewegen een inclusieve gemeente: iedereen doet mee met sport en bewegen, met plezier op eigen niveau, op eigen manier en heeft gelijke kansen op een gezond leven.
- Meedoen met sport en bewegen wordt niet meer belemmerd door kosten, vervoer, regels of achtergronden. Sport en bewegen is dus toegankelijk voor iedereen, ongeacht kosten, vervoer, regels of achtergrond.
- Alle sportclubs staan in Wageningen 2025 open voor iedereen, er is een verwelkomend klimaat en er is voldoende passend aanbod voor verschillende groepen op alle sportclubs.
- Iedereen voelt zich welkom om te sporten en bewegen, 'hoort erbij' en mag eigen sportkeuzes maken. Het sport- en beweegaanbod is goed toegankelijk voor (kwetsbare) inwoners met gezondheidsachterstanden.

In het Nationaal Sportakkoord II zijn de volgende speerpunten benoemd:

- Vergroting financiële toegankelijkheid
- Vergroting sociale toegankelijkheid
- Vergroting praktische toegankelijkheid
- Effectievere toeleiding van inactieve mensen naar sport

De speerpunten sluiten aan bij de gestelde doelen in Sportakkoord I. Voor dit onderwerp worden in Sportakkoord II geen nieuwe doelen opgesteld.

Sociaal veilige sport (voorheen: Positieve sportcultuur)

In Sportakkoord I is het thema Positieve Sportcultuur/Sociaal Veilig Sporten nog niet benoemd. Het doel van dit thema is om een basis te creëren waarin alle Wageningers veilig en met plezier kan sporten en/of sport beleven. Iedereen die in Wageningen sport of beweegt heeft recht op deze sociaal veilige omgeving. Met Sportakkoord II willen we samen met lokale, regionale en landelijke partijen stappen zetten om alle Wageningers in een veilige omgeving te laten bewegen.

Dat het een nieuwe thema is, betekent niet dat er nog geen aandacht voor is de afgelopen jaren. In samenwerking met de Vrijwilligers Centrale Wageningen, Sportservice Wageningen de Sportraad Wageningen is de afgelopen 2 jaar al fors ingezet op het opleiden en bijscholen van Vertrouwenscontactpersonen. Er zijn thema avonden georganiseerd voor sport- en beweegaanbieders en alle verenigingen zijn aangespoord om informatie over de vertrouwenscontactpersonen duidelijk vindbaar te maken voor de leden (bijvoorbeeld op de website). Een ander voorbeeld is de theater show: Help een incident, wat nu? Deze avond werd georganiseerd door VCW i.s.m. Sportservice.

Als speerpunten worden genoemd:

- Meer waarborgen voor sociaal veilige sport (basiseisen)
- Meer aandacht voor en het bespreekbaar maken van veilige sport (normering)
- Versterking van de keten voor sociale veiligheid (signalen)
- Extra ondersteunende infrastructuur rondom sociale veiligheid (versterking)

Samen met de lokale partners worden in september deze speerpunten omgezet in concrete doelen. Hierbij is het uitgangspunt dat er aandacht moet blijven voor de basis op orde (vindbare en benaderbare vertrouwenscontactpersonen), inzetten op kennis bij verenigingen over een veilige sport, samenwerking met bonden om in de verschillende sporttakken veiligheid te waarborgen en om

na te gaan wat verenigingen en andere sportorganisaties nog nodig hebben om een veilige sport te waarborgen binnen hun eigen structuren.

Vitale sportaanbieders (voorheen: Vitale sport- en beweegaanbieders)

Vanuit Sportakkoord I is door onder andere begeleiding en het mogelijk maken van sportaanbod voor verschillende doelgroepen bijgedragen aan vitale sportaanbieders. Een breed sportaanbod zorgt voor verenigingen die veerkrachtig zijn en die steeds nieuwe manieren ontdekken om hun kracht in te zetten voor de maatschappij.

De doelen uit Sportakkoord I zijn:

- Sport en bewegen is in 2025 bij sportclubs toegankelijk, inclusief, verbindend en draagt onder andere bij aan de gezondheid van mensen (sterker, energiever, zelfredzamer, gevoel van erbij horen).
- Sportclubs zijn in Wageningen 2025 toekomstbestendig door onder andere voldoende vrijwilligers, goede aandacht voor vrijwilligers, gezonde bedrijfsvoering.
- Sport- en beweegaanbieders weten (kwetsbare) doelgroepen effectief te bereiken, activeren en behouden.
- Sport- en beweegaanbieders stemmen hun aanbod af op de vraag van specifieke doelgroepen.
- De vereniging is meer dan een plek voor sport; het is een spel in het maatschappelijke speelveld.

In het Nationaal Sportakkoord II zijn de volgende speerpunten benoemd:

- Hogere kwaliteit van mensen in de sector
- Versterking van de uitvoeringskracht
- Effectievere clubondersteuning aan sportaanbieders
- Lokaal betere match tussen vraag en aanbod
 - Human Capital Agenda
 - Clubondersteuning

De speerpunten van Sportakkoord II bieden voldoende kansen om voort te borduren op de doelen die al zijn opgenomen. Een thematiek waar meer aandacht voor komt is clubondersteuning. De kerngroep van de Sportraad gaat in gesprek met de gemeente om clubondersteuning nog beter in te zetten en te promoten bij verenigingen. Daarnaast zullen de gemeente en de kerngroep kijken naar de Verenigingsmonitor, uitgevoerd in 2021, en op basis daarvan de behoefte vanuit de verenigingen in kaart brengen bijvoorbeeld op het gebied van vrijwilligersmanagement, gezonde sportkantine, EHBO cursussen, sociale veiligheid, etc. Via deze weg hebben wij inzichtelijk gekregen wat de behoeftes zijn van alle sport- en beweegaanbieders en kunnen we met Sportakkoord II gericht hierop inspelen.

Vaardig in bewegen

Vaardig in bewegen is geen nieuwe thema, maar een thematiek waar al veel aan gewerkt is binnen de gemeente. Er ligt een grote uitdaging in een gezond sport en beweegpatroon voor kinderen en jongeren. Het is dan ook belangrijk om hen actiever en vaardiger in bewegen te krijgen. Dit draagt niet alleen bij aan hun gezondheid nu. Ook vergroot dit de kans op een actieve en vitale toekomst, waarin zij een leven lang betrokken blijven bij sport en bewegen.

De doelen uit Sportakkoord I zijn:

- In Wageningen 2025 groeien kinderen op in een gezonde omgeving, waar zij sociaal en fysiek goed kunnen ontwikkelen en lekker in hun vel zitten.
- Alle kinderen van 4-12 jaar in Wageningen 2025 bezitten voldoende (juiste) motorische vaardigheden, waardoor zij met plezier en blessurevrij kunnen sporten en bewegen, zowel nu en als in de toekomst.
- Meer ouders, docenten en andere begeleiders kennen het belang van bewegen voor kinderen.

Als speerpunten in het Nationaal Sportakkoord II worden genoemd:

- Meer aandacht voor beweging bij de jongste jeugd
- Betere kansen voor kinderen om sporten en bewegen te ontdekken
- Meer inzet op motorische ontwikkeling en veelzijdig bewegen bij kinderen
- Verhogen sportdeelname en verlagen sportuitval bij jongeren
 - School en Omgeving

Voor kinderen zijn de afgelopen jaren al veel initiatieven geweest vanuit het Sportakkoord, bijvoorbeeld de Beweegklo's. Een groter uitdaging ligt nog op het gebied van sporten en bewegen voor jongeren. De sportuitval bij jongeren is hoog. In Sportakkoord II is dan ook extra aandacht om juist deze groep meer te laten sporten en bewegen. Dit is niet alleen van belang voor gezondheid of sportieve vaardigheden, maar juist ook voor sociale vaardigheden en sociale connecties.

Ruimte voor sport en bewegen (voorheen: Duurzame sportinfrastructuur)

Geen nieuw thema in het Sportakkoord, maar wel een nieuwe thema voor Wageningen is de Ruitme voor sport en bewegen. In het Nationaal Sportakkoord II worden de volgende speerpunten daarin genoemd:

- Verduurzaming sportinfrastructuur
- Meer kosteneffectieve en maatschappelijk verantwoorde exploitatie van sportaccommodaties
- Betere spreiding en bereikbaarheid van sportinfrastructuur
- Verdere versterking beweegvriendelijke omgeving
- Efficiënter ruimtegebruik van sportinfrastructuur

Veel van de speerpunten die hier worden genoemd liggen primair bij de gemeente voor uitvoering. Vanuit het Sportakkoord zal vooral worden ingezet op initiatieven die bijdragen aan deze speerpunten, waarin verenigingen op kleine schaal bijdragen. Twee initiatieven (Beweegroute en de mini-skeelerbaan) die binnen dit thema passen zijn door verschillende oorzaken niet of onvoldoende van de grond gekomen. In Sportakkoord II zullen deze initiatieven weer opgepakt worden. Daarnaast is er ruimte voor organisaties om ook op deze initiatieven voorstellen in te dienen, hierbij denken we bijvoorbeeld aan het initiatief vanuit de Frisbee-vereniging voor kastjes met Frisbees in het park, voor een betere toegankelijkheid van de sport.

Maatschappelijke waarde van topsport (voorheen: Topsport die inspireert)

Ook dit thema is niet in Sportakkoord I opgenomen door de organisaties in Wageningen. Nationaal Sportakkoord II benoemt de volgende speerpunten:

- Meer aandacht voor maatschappelijk verantwoorde prestaties
- Behoud en verrijking waardevolle topsportprestaties
- Betere benutting van het platform topsport voor bijdrage maatschappelijke doelen
- Vergroten zichtbaarheid en bereik van topsport

Tot op heden wordt in Wageningen (te) weinig gebruik gemaakt van de voorbeeldfunctie van topsport. Binnen Sportakkoord II zal hier extra aandacht aan gegeven worden door Wageningse topsporters hierbij te betrekken om het belang van een gezonde leefstijl te benadrukken en daarmee de verbinding tussen de domeinen invulling te geven. Sport als doel versus Sport als middel.

Gezond door Sporten en Bewegen

In 2020 bij de totstandkoming van Sportakkoord I was dit een typisch Wagenings thema met de volgende doelstellingen:

- Meer (kwetsbare) Wageningers zijn gezonder door sporten en bewegen en zijn er minder gezondheidsachterstanden.
- In 2025 heeft Wageningen een meer gezonde (op het gebied van stress, overgewicht etc.) en fitte populatie. Wij willen ons hier met sport en bewegen voor inzetten.
- Meer zorg en welzijn gebruiken sport en bewegen als middel bij fysieke en mentale ziekten en klachten.
- Meer Wageningers sporten verantwoord en daarmee blessurevrij.

Met een bijdrage vanuit Sportakkoord I voor projecten als wandel 4-daagse Bergrace.nl en meerdere cursussen valpreventie voor ouderen zijn er in dit thema al mooie stappen gezet. Met Sportakkoord I werden zorgpartners incidenteel ingezet. Wij hopen de zorgpartners met Sportakkoord II meer te betrekken en een grotere bijdrage te laten leveren.

Nieuwe rollen in Sportakkoord II:

Vanuit Sportakkoord I is gezien dat de kwaliteit en effectiviteit van een het lokale Sportakkoord in sterke mate samenhangt met de invulling van enkele organisatorische randvoorwaarden. Vanuit deze voorwaarden is besloten om vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties een coördinator sport & preventie aan te stellen, die vanuit het lokaal kernteam de herijking en uitvoering van het lokale Sportakkoord coördineert. Daarbij wordt de rol van de adviseur lokale sport t.o.v. Sportakkoord I versterkt.

De Coördinator Sport & Preventie is als kartrekker deelnemer van de regiegroep van het lokaal Sportakkoord en gaat aan de slag om het huidige aanbod in kaart te brengen en te herijken om gezondheid van Wageningers in de breedte te bevorderen. De coördinator heeft als doel om een inclusief aanbod tot stand te brengen, waardoor sport en bewegen voor iedereen bereikbaar wordt. Hij werkt hierin samen met verschillende professionele en vrijwilligersorganisaties om gezamenlijk het netwerk van aanbieders te vergroten. Daarbij waarborgt hij de kwaliteit en effectiviteit van de aangevraagde projecten.

De inzet van de adviseur lokale sport is in Sportakkoord II veranderd. In Sportakkoord I had de adviseur lokale sport vooral een ondersteunde rol in het verstrekken van services voor het volgen van diverse cursussen en workshops. Deze rol komt in Sportakkoord II voor een groot gedeelte te liggen bij de coördinator Sport & Preventie. De adviseur lokale sport beschikt over een brede kennis van lokaal sportbeleid Akkoorden en krijgt in het nieuwe Sportakkoord vooral de taak om advies te geven over de clubondersteuning in de gemeente en die zorgt voor een passende doorvertaling van het landelijke Sportakkoord naar de lokale praktijk. Dit alles met het doel om sportclubs en ondernemende sportaanbieders te versterken en hun maatschappelijke waarde te vergroten.

De coördinator sport & preventie en adviseur lokale sport werken actief samen, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid. De adviseur lokale sport werkt op regionaal niveau en de coördinator sport en preventie lokaal, binnen de gemeente. Samen met de lokale beleidsmedewerker sport zijn zij de drie-eenheid die de uitvoering van het lokaal Sportakkoord op een effectieve manier vorm moeten geven.

Bijlage 1. De Spelers uit Sportakkoord I

De “spelers” die destijds hebben meegewerkt aan de totstandkoming van Sportakkoord I waren:

Sport & bewegen breed

- Sportservice Wageningen
- Gemeente Wageningen
- Sportraad Wageningen
- SWU Thymos

Sport & beweegaanbieders

- KV Wageningen
- Rugby Club Wageningen
- SKV Wageningen
- NVLTB tennisvereniging
- Toerclub (TC) Wageningen
- La Prime (schermen)
- Tafeltennisvereniging SHOT
- WZ&PC De Rijn
- AV Pallas '67
- Scylla
- Discover Ultimate Frisbee Wageningen
- Bridgeclub (BC) Sans Fumeurs
- Schaakvereniging Wageningen
- W.S.R. Argo
- All Stars Boxing Gym
- ILL SKILLS (ILL SKILL SQUAD)
- Clever Move
- Spelonk Natuurbeleven
- De Kansenboom; Qigong
- Connect Wageningen
- GroenLinks Wageningen fractie
- D66 Wageningen

- De Plataan
- Sportfondsenbad de Bongerd Wageningen

Welzijn, zorg & gezondheid

- Solidez
- De Voetbalwerkplaats/'s Heerenloo
- Compleet Mensenwerk
- Humanitas Nederrijn
- Vluchtelingenwerk
- Vrijwilligerscentrum Wageningen
- Wageningen Inclusief
- Fietsmaatjes Gelderse Vallei
- Stichting AED Wageningen
- M-Visio

Onderwijs, onderzoek, advies

- De Margrietschool
- OBS de Nijenoord
- Odin Wenting Bouwadvies B.V.
(sporttechnisch adviseur)
- Wageningen University & Research, Health & Society Group / Sports Centre de Bongerd

Overig

- Adviesraad Samenleving Wageningen
- S.A.W (Student Alliance Wageningen)

Voor Het Wageningse Sportakkoord 2.0 zullen al deze partijen opnieuw een uitnodiging krijgen. Tevens zal worden nagegaan of er in de afgelopen jaren nieuwe spelers zich hebben aangediend, die dan uiteraard ook uitgenodigd worden om mee te praten en de mogelijkheid krijgen om aanvragen in te dienen.

Bijlage 2. Gerealiseerde Projecten Sportakkoord I.

Er zijn in de periode juli 2020 t/m juni 2023 40 projecten toegekend. Van het in de periode 2020-2022 ontvangen bedrag van €80.000 is €68.000 uitgegeven aan projecten (88%) en overhead (12%).

Projecten toegekend	
Afgeronde projecten	Lopende projecten
Ultimate Frisbee discs in de stad	Schaaktafel Binnenstad
Swim to Play	Zwemles Gr. 5 t/m8 minder bedeelden
MQ-scan	Schoolsurvivalzwemmen Zwembad de Bongerd
Sportbieb SAM	EHBO-cursus WAAG
Peuters in Beweging	Verrijdbare invalidenlift Sportfondsen
Flat-fitness (MyLife)	Beweegklike SBO de Dijk
Zwemles Statushouders	Pluto: Old Stars Basketbal
Skatebaan Wageningen	Beweegklike de Bijenkorf
Beweegroute "Wageningen on the Move"	STW: aanschaf materiaal voor de skeeler 4-daagse
Scylla ASM cursussen	SWU Thymos: AED en reanimatie cursus studenten
WSKV Debalderin G-Cup Korfbaltoernooi	SBO de Dijk: zwemlessen voor kinderen
Bergrace.nl bijdrage wandel 4-daagse	WMHC: VW-ers opleiding
Tenniskids@School	
Opleiding hulptrainer Recreatie Kantjils	
Pallas'67: Trainingsprogramma vluchtelingen/asielzoekers	
TTV Shot: OldStar Tafeltennis	
Zwemles statushouders	
Beweegspellen Stadsboerderij	
Uni2Move; krachttraining ouderen	
Renovatie speelveld Roghorst	
Touch rugby	
Aanvulling frisbee kastjes	
Back2Basics; online sessie SR	
SAM Beweegklike op de Piekschool	
Sport@School project	
Cursus Valpreventie voor ouderen	
Beeldscherm "Het Binnenveld" t.b.v. trainingen	
WSKV Debalderin G-Cup Korfbaltoernooi	

Bijlage. Bronnen:

- Hoofdlijnen Sportakkoord II
- www.sportenbewegenincijfers.nl/beleid/sportakkoord
- [Brede Regeling Combinatiefuncties – Tools en Instrumenten – Kenniscentrum Sport \(kenniscentrumsportenbewegen.nl\)](http://kenniscentrumsportenbewegen.nl)
- [hoofdlijnen-sportakkoord-ii.pdf](#)